

Långsiktigt uppdrag till styrelsen för RF-SISU Västra Götaland 2025–2028

Beslutat av kulturnämnden 2024-09-24 (KUN 2024-00275)

Inledning

Vision Västra Götaland – Det goda livet pekar ut kulturen som ett av fem fokusområden och Västra Götaland som en ledande kulturregion. *Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027* med det övergripande målet om ”Ett fritt, rikt och starkt kulturliv i hela Västra Götaland” utgör grunden för den regionala kulturpolitiken och för uppdragen till de verksamheter som finansieras av kulturnämnden. Tillsammans med regionfullmäktiges årliga budget med mål och fokusområden styr kulturstrategin den regionala kulturpolitiken under 2024–2027.

Enligt de nationella kulturpolitiska målen ska kulturen vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling. Kulturen ska få verka fritt som en kritisk kraft där det offentliga håller armlängds avstånd till innehållet för att skydda den konstnärliga friheten och, i förlängningen, demokrati.

Den regionala kulturpolitiken i Västra Götaland har sin grund och genomförandekraft i kulturnämndens uppdrag till bolag, förvaltningar och organisationer. Uppdragsbaserade verksamhetsstöd (UVS) till regionägda kulturbolag och förvaltningar och Långsiktiga uppdrag (LSU) till externa huvudmän. De båda stödformerna är nämndens i särklass största budgetpost och uppdragen tas fram i dialog mellan verksamhetens styrelse och kulturnämnden. UVS och LSU har omfattande betydelse för Västra Götalands kulturella infrastruktur och stödet syftar till att främja ett demokratiskt kultur- och samhällsliv.

Kulturnämndens uppdragstagare står för stabilitet; ekonomisk och verksamhetsmässig och har alla kapacitet att vara en resurs för andra inom området. De långsiktiga uppdragen (LSU) kompletterar och förstärker varandra för att erbjuda invånare en bredd av kulturupplevelser där uppdragstagarnas kompetens och förmåga att samverka är central för en stark utveckling av kulturlivet i Västra Götaland.

När uppdragstagare inom närliggande områden samarbetar kan synergier uppnås. Uppdraget från kulturnämnden synliggör uppdragstagarnas kapacitet, relevans och roll. Genom långsiktiga uppdrag skapas stabila förutsättningar för organisationer att verka och utvecklas i linje med kulturstrategis mål om ett levande och starkt konst- och kulturliv som når och angår invånarna i hela Västra Götaland. Styrelsen för kulturutveckling i Västra Götalandsregionen kan vid behov fungera som resurs för uppdragstagare med långsiktigt uppdrag.

I kulturnämndens uppdrag ingår att främja ett demokratiskt kultur- och samhällsliv. Det innebär att följa principerna om ett rättighetsbaserat förhållningssätt med fokus på jämlikhet, delaktighet, ansvar och transparens. Delaktighet i kulturlivet är en rättighet såsom den erkänns i FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna. Sett utifrån detta perspektiv är offentligt finansierade kulturverksamheter skyldighetsbärare och ska aktivt verka för att invånarnas rätt att delta i kulturlivet tillgodoses.

Tillsammans har myndigheter, regioner och kommuner ett ansvar för att främja de fem nationella minoritetsspråken och se till att de som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet till delaktighet och inflytande, inte minst på kulturområdet. Det handlar om att

stödja gruppernas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur, och att verka för att kulturinstitutioner och andra aktörer i samverkan med grupperna ska främja minoriteternas kultur och kulturarv. Alla ska kunna ta del av och utöva kultur oavsett funktionsförmåga enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. De organisationer som arrangerar publik verksamhet ska ha information om tillgängligheten till sin publika verksamhet på sin webbplats, de sociala medier eller fristående evenemangskalendrar som används.

Övrig styrning inom Västra Götalandsregionen

Regionfullmäktiges budget är den medellångsiktiga prioriteringen och konkretiseringen av de måldokument och planer som regionfullmäktige har antagit. Budgeten förmedlar den strategiska inriktningen för Västra Götalandsregionen under den kommande treårsperioden. Budgetmålen kan förändras under perioden, liksom förutsättningar och krav på återrapportering av statliga medel inom kultursamverkansmodellen.

Utöver budget och kulturstrategi har regionfullmäktige antagit tre andra övergripande styrdokument: Regional utvecklingsstrategi, Strategi för omställningen av hälso- och sjukvården och Trafikförsörjningsprogram. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) fokuserar på att göra Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart samhälle genom att bygga kompetens, stärka innovationskraft, öka inkludering och knyta samman Västra Götaland. Inom det regionala utvecklingsuppdraget samverkar kulturen med andra politikområden – folkhälsa, miljö, mänskliga rättigheter, näringsliv, forskning och omställning. Västra Götalandsregionens hållbarhetsmål som innefattar Mål för social hållbarhet 2030 samt Miljömål 2030 ska bidra till en hållbar utveckling inom alla förvaltningar och bolag samt verksamheter som finansieras av Västra Götalandsregionen. För att nå en ökad måluppfyllelse så krävs att målen prioriteras som en integrerad del av genomförandet av uppdragen.

Enligt kulturnämndens reglemente ska genomförandet av strategiska planer, såsom långsiktiga uppdrag, utgå från verksamheternas innehåll och kunskap. I reglementet framhålls bland annat att nämnden i relation till genomförandet ska hantera behov av kompetensförsörjning och investeringar. Nämnden ska också säkerställa att strategiska planer ska kunna genomföras och harmoniera med verksamhetens verklighet och ekonomiska resurser.

Uppdrag till styrelsen för RF-SISU Västra Götaland

RF-SISU Västra Götaland, verksamhetsbeskrivning

RF-SISU Västra Götaland (RF-SISU VG) är en samlad stödorganisation för idrottsrörelsen i Västra Götaland. Som Riksidrottsförbundets och studieförbundet SISU Idrottsutbildarnas förlängda arm har organisationen till uppgift att företräda, samordna och stödja samt – genom folkbildningens metoder – utbilda och utveckla föreningsidrotten på lokal och regional nivå.

Såväl de lokala idrottsföreningarna som specialidrottsförbunden (nationellt och regionalt) och RF-SISU (nationellt och regionalt) har alla sina respektive platser och roller inom idrottsrörelsens struktur. I sina geografiska områden har de till uppgift att i första hand stödja specialidrottsdistriktsförbund (SDF) och idrottsföreningar. I Västra Götaland finns omkring 3 000 föreningar med omkring 600 000 medlemmar samt 90-talet SDF¹ fördelat på cirka 70 olika idrotter, vilket utgör en betydande del och en kraft att ta tillvara inom det civila samhället. All verksamhet ska utgå från idrottsrörelsens värdegrund om allas rätt att vara med, demokrati och delaktighet, glädje och gemenskap samt rent spel.

RF-SISU VG har lokal närvaro med personal i alla kommuner i Västra Götaland. I distriktet finns fyra delregionala kontor (Göteborg, Skövde, Borås, Uddevalla) samt 15 lokalkontor. I Västra Götaland finns idrottssvaga områden, där deltagandet i föreningsdriven idrott är klart lägre än genomsnittet i landet, men här finns också områden som utmärker sig med höga deltagarnivåer. Den svenska idrottsrörelsen hjälps av ett betydande ekonomiskt stöd från offentlig sektor. Såväl stat som regioner och kommuner bidrar med medel som kommer till användning hos många aktörer och på flera nivåer inom rörelsen.

SISU Idrottsutbildarna är Sveriges största studieförbund. I Västra Götaland når idrottens folkbildning såväl unga som äldre, med en jämn fördelning mellan könen. Verksamheten utgår från föreningsmedlemmarnas intressen, erfarenheter, vilja och engagera.

Kulturnämndens uppdrag 2025–2028

Idrottsrörelsen utgör en väsentlig del av civilsamhället och stödet till idrotten är därmed en viktig del av civilsamhällspolitiken. Inom stödet till RF-SISU VG ingår stödet till SISU Idrottsutbildarna. I uppdraget ingår även att utveckla idrottens bidrag till folkhälsa, gemenskap, glädje, motivation och framtidstro.

Följande områden har kulturnämnden och styrelsen för RF-SISU VG kommit överens om att utveckla under uppdragsperioden

- Rekrytering; RF-SISU Västra Götaland främjar utvecklingen av en idrottsrörelse som erbjuder miljöer och verksamheter där alla känner sig välkomna och vill vara med hela livet.

¹ Specialidrottsdistriktsförbund

- Inkludering; RF-SISU VG främjar inkludering från olika perspektiv och på alla nivåer inom idrottsrörelsen. Ambitionen är att inkluderingsarbetet tillsammans med Parasport Västra Götaland accentueras och slutförs under uppdragsperioden.
- Hållbarhet; RF-SISU VG främjar hållbarhet inom idrottsrörelsen sett till de tre dimensionerna socialt, ekonomiskt och miljömässigt.
- Bildning, utbildning och utveckling; RF-SISU VG utvecklar och stärker, med folkbildningen som metod, föreningar, förbund och individer inom idrotten i Västra Götaland. Kulturens betydelse för verksamhetsutvecklingen ska undersökas under uppdragsperioden. Det kan handla om kultur som grund för reflektion och samtal inom folkbildningsarbetet eller kultur som upplevelse.

Ett fritt rikt och starkt kulturliv i hela Västra Götaland

Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027 omfattar fem utvecklingsområden och ett antal prioriteringar som styr kulturnämndens insatser under perioden. Utvecklingsområdena är vidgat deltagande, konstnärligt skapande, samverkan och synergi, digitalisering och internationalisering. För att uppnå kulturstrategins mål om ett fritt rikt och starkt kulturliv² i hela Västra Götaland har styrelsen för RF-SISU Västra Götaland uppdrag att bedriva verksamhet inom följande utvecklingsområden och prioriteringar.

Vidgat deltagande

I kulturstrategins utvecklingsområde vidgat deltagande framgår det att kulturen ska nå och angå människor och det ska finnas förutsättningar för alla invånare att delta. Deltagande i kulturlivet handlar om att ha möjlighet att ta del av och att utöva kultur. Styrelser med uppdrag från kulturnämnden ska bl a stärka barn och ungas rätt till kultur, öka den geografiska spridningen samt motverka hinder för ett jämlikt deltagande i kulturlivet.

RF-SISU VG verkar för att göra idrottsrörelsen till en så tillgänglig och attraktiv miljö som möjligt för alla invånare i Västra Götaland. Upplevda trösklar ska sänkas ytterligare så att det blir lättare att komma i kontakt med föreningsidrotten. Det ska vara enkelt att engagera sig som aktiv men även som ledare, förtroendevald, funktionär, förälder eller supporter. Varje befintlig eller ny föreningsmedlem ska kunna hitta sin plats i gemenskapen.

RF-SISU VG bidrar genom ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom idrotten till en mångfald av aktiviteter. Aktiviteterna ska attrahera fler deltagare med fokus på individens intresse och förmåga, så att möjligheten att delta i idrott på individens egna villkor stärks. Genom en ökad mottagarkapacitet hos föreningar för personer med funktionsnedsättning, livslångt idrottande och föreningsnärvaron i socioekonomiskt utsatta områden kan verksamheten bli nå ut till fler barn och unga. Den föreningsdrivna idrotten kan därigenom också nå fler tjejer och personer som står långt ifrån idrott att vilja delta.

Prioritering Främja och stärka det ideella kulturlivet. RF-SISU VG bidrar genom att

- stödja föreningar, förbund och individer inom idrottsrörelsen i länet genom utbildningar. Barnkonventionen är ett fundament för alla utbildningar.

Prioritering Stärka barn och ungas rätt till konst och kultur. RF-SISU VG bidrar genom

- satsningar tillsammans med föreningar, förbund och stödorganisationer utifrån ”Allas rätt att vara med”, en portalparagraferna i idrottsrörelsens värdegrund. Riksidrottsförbundets stadgar innebär att all idrott för barn ska utgå från Barnkonventionen
- stödja implementeringen av RF:s riktlinjer för barn- och ungdomsidrott samt material för att stödja arbete med barns rättigheter och trygghet.

² Begreppet kultur omfattar även idrott

Prioritering *Stärka arbetet med yttrandefrihet och demokrati*. RF-SISU VG bidrar genom att

- främja medlemmarnas rätt att bestämma över den egna verksamheten
- i den lokala närvaron och det direkta mötet med föreningarnas medlemmar bidra med kompetens, stöd och inspiration utifrån rådande förutsättningar och behov. Idrottens folkbildning utgör en vital kraft som möjliggör för invånarna att utvecklas på bildningens, utbildningens och kulturens områden
- i folkbildningsarbetet generera kraft för utveckling, förändring, delaktighet, fostran, tillit och gemenskap över gränser. Inom föreningsidrotten pågår ständigt demokratiska processer som vitaliseras av enskilda demokratiyttringar.

Prioritering *Öka geografisk spridning av konst och kultur*. RF-SISU VG bidrar genom att

- i föreningsnära arbete utgå från och främja medlemmarnas rätt att bestämma över den egna verksamheten. RF-SISU VG verkar för att stöd och särskilda insatser sätts in där det behövs som mest.

Prioritering *Motverka hinder för jämlikt deltagande i kulturlivet*. RF-SISU VG bidrar genom att

- rikta satsningar till idrottssvaga områden
- ett aktivt inkluderingsarbete, som tar hänsyn till samtliga diskrimineringsgrunder.

Prioritering *Stärka dialog och samverkan med det civila samhället*. RF-SISU VG bidrar genom att

- ha en samordnande funktion för att underlätta kontakter och samarbeten mellan idrotten och andra samhällsaktörer.

Konstnärligt skapande

För att idrotten och kulturen ska vara en dynamisk kraft behöver det finnas möjligheter att verka och utvecklas. Samverkan inom kultur- och föreningsliv är centralt för utvecklingen, liksom kompetensutveckling och återväxt.

Prioritering *Bidra till kompetensutveckling och återväxt i kultursektorn*. RF-SISU VG bidrar genom att

- stödja föreningsidrotten med insatser för såväl rekrytering som utbildning av ledare och tränare.

Prioritering *Främja och utveckla platser för kultur och konstnärlig verksamhet*. RF-SISU VG bidrar genom att

- tillsammans med Riksidrottsförbundet föra fram idrottsrörelsens behov i kontakter med offentlig sektor och andra samhällsaktörer.

Samverkan och synergi

Inom kulturlivet finns en mängd resurser i form av finansiella medel, kunskap, kompetens, arbetsmetoder, lokaler, teknik och nätverk som kan förmeras genom samarbete och gemensam resursanvändning. Den kulturella infrastrukturen kan också stärkas genom flernivåsamverkan mellan olika administrativa nivåer och mellan politikområden.

Kulturnämnden i Västra Götaland fördelar ekonomiskt stöd till en rad olika aktörer. Tillsammans har aktörer som regionägda bolag, uppdragstagare med långsiktigt uppdrag och verksamhetsstödmottagare alla viktiga och bärande roller som bidrar till ett levande och starkt förenings- och kulturliv.

RF-SISU VG har möjlighet genom samverkan med offentlig sektor och andra samhällsaktörer lyfta utmaningar för idrotten, såsom anläggningstillgång, idrottsrörelsens finansiering samt frågor inom områden där idrotten kan bidra till uppfyllelse av gemensamma mål. Tvärssektoriell samverkan mellan idrottsrörelse, kommuner, region, länsstyrelse, universitet/högskola och näringsliv samt andra aktörer inom civilsamhället inom områden som inkludering och rörelseförståelse kan väcka intresse och spridas nationellt.

Genom projekt möjliggörs utbildning kunskapspridning och stöd i lokalt utvecklingsarbete samt kommunikationsinsatser med fokus på rörelseförståelse. Lärdomar förts vidare i form av föreningsutbildningar.

Prioritering *Främja samverkan och gemensam resursanvändning*. RF-SISU VG bidrar genom att

- ha en samordnande roll inom idrottsrörelsen och utför de uppgifter där distriktet som stödorganisation är bäst lämpad för uppdraget. Det gäller både relationer inom idrotten och externa kontakter
- erbjuda föreningar och förbund tjänster och stöd inom administration och ekonomihantering
- fördjupa samverkan mellan RF-SISU VG och Parasport VG.

Prioritering *Stärka samverkan över politikområden*. RF-SISU VG bidrar genom

- dialog med offentlig sektor och andra samhällsaktörer, om frågor där idrotten inte klarar sina utmaningar på egen hand
- ur folkhälsoperspektiv samverka sektorsövergripande med kommunal och regional verksamhet för att inkludera grupper som står långt ifrån idrott och fysisk aktivitet
- projektsatsningar som främjar samverkan mellan olika politikområden såsom kultur och fritid, samhällsbyggnad, utbildning samt vård och omsorg. Lärdomar tas vidare i form av föreningsutbildningar, i utvecklingsarbete samt som del i ledarutbildningar, såväl gentemot föreningar som egna RF SISU satsningar/projekt.

Prioritering *Utveckla former för flernivåsamverkan* RF-SISU VG bidrar genom att

- utveckla tvärssektoriell samverkan mellan idrottsrörelse, kommuner, region, länsstyrelse, universitet/högskola och näringsliv samt aktörer inom civilsamhället.

Digitalisering

Digitaliseringen påverkar hela vårt samhälle och kan minska geografiska avstånd och skapa nya upplevelser.

Prioritering *Skapa förutsättningar för att höja den digitala kompetensen*. RF-SISU VG bidrar genom att

- bygga digital kompetens och att öka den digitala delaktigheten
- erbjuda utbildningar i olika digitala verktyg inom områden som administration, ekonomi, utbildning och föreningsutveckling.

Prioritering *Främja utveckling av digitala kulturupplevelse*. RF-SISU VG bidrar genom att

- möjliggöra för fler att dra nytta av digitaliseringen i föreningsidrottsliga sammanhang.

Kulturens samspel med andra sektorer

Idrotten och kultur kan ha betydelse för omställningen till ett mer hållbart samhälle genom att bidra till social, ekonomisk och ekologisk utveckling. Betydelsen av samverkan med andra samhällssektorer ökar, vilket gör att behovet av gemensamma strategier och samordning av resurser blir alltmer centralt. Idrotten som är Sveriges största folkrörelse och en del av civilsamhället kan via föreningar och förbund vara med och bidra till regional utveckling i samverkan med andra samhällsaktörer. Den samlade idrottsrörelsens mål och visioner återspeglas i dess kärnverksamhet, projekt och utvecklingsarbete med tydliga kopplingar till Västra Götalandsregionens styr- och måldokument samt FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030.

Idrottsrörelsens hållbarhetsarbete bedrivs dels med det interna målet att de föreningsidrottsliga verksamheterna ska ha resurser och förutsättningar att klara sina utmaningar på egen hand, dels för att idrotten ska ha en positiv inverkan på samhällsutvecklingen. Den ekologiska dimensionen av hållbarhetsarbetet har blivit alltmer uppmärksammas inom idrottsrörelsen. Inte minst utmaningen med verksamheternas miljö- och klimatpåverkan. RF-SISU VG har beslutat att skriva under den regionala kraftsamlingen Klimat 2030 – Västra Götaland ställer om.

Den sociala dimensionen av hållbarhetsarbetet återspeglas i att föreningsidrotten är starkt förknippad med många sociala fördelar, för individen och för samhället som helhet. Idrotten bidrar i hög grad till ett gott och friskt liv, trivsamma sociala sammanhang, hög grad av delaktighet samt fysisk och psykisk stimulans genom kroppsliga och mentala utmaningar. RF-SISU VG ska, i samverkan andra aktörer inom idrotten och övriga samhället, lägga stor kraft vid att skapa en meningsfull fritid för fler barn och unga. Flera insatser riktas till områden som Polismyndigheten benämner som utsatta, med syfte att stärka den föreningsidrottsliga närvaron och främja en trygg och inkluderande idrottsrörelse. Som

företrädar- och utbildningsorganisation för idrotten i regionen ska RF-SISU VG också vara en budbärare i jämställdhets- och inkluderingsfrågor, vilket förenas med höga förväntningar på det egna agerandet.

I Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030 (RUS) är huvudmålet: ”Tillsammans gör vi Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle”.

Kraftsamling *Fullföljda studier*. RF-SISU VG bidrar genom att

- driva satsningar för att främja rörelse i skolan i syfte att stärka den fysiska och psykiska hälsan hos barn och unga samt förbättra studiero och trivsel.

Uppföljning

Styrelsen rapporterar uppdraget genom årlig verksamhetsberättelse och årsredovisning. Inom ordinarie uppföljning ska uppdragstagarens kopplingar till kulturstrategin utvecklingsområden och prioriteringar tydliggöras. En årlig verksamhetsplan ligger till grund för uppföljningen av verksamheten. Rapportering av statistik redovisas separat i kulturdatabasen, som en del av uppföljningen av statliga medel. Uppföljningsdialoger genomförs årligen vår och höst mellan representanter från verksamhetens ledning och kulturförvaltningen.

Ekonomi

Styrelser med uppdrag av kulturnämnden åtar sig att följa *Allmänna villkor för långsiktiga uppdrag*. Den ekonomiska basen för uppdrag är 21 301 362 kronor. Kulturnämnden fastslår årligen detaljbudgeten för kommande år och gör i samband med det bedömningar och prioriteringar av de behov som uppdragstagare har.

Kulturnämnden som uppdragsgivare har i samband med revidering av uppdrag 2025–2028 gjort en bedömning att innehållet i uppdraget anpassas till nivå på stöd och att styrelsen på ett fullgott sätt har kapacitet att bedriva verksamhet i enligt med uppdraget.

Kommunikation

Verksamheter med uppdrag eller stöd från Västra Götalandsregionen ska i all kommunikation väl synligt markera stödet genom texten ”Med stöd från” samt Västra Götalandsregionens logotyp. Mer information och verktyg finns på VGR:s kulturförvaltnings hemsida: www.vgregion.se/kultur/visavgr

Verksamheter med statligt stöd genom kultursamverkansmodellen och Statens kulturråd ska i all kommunikation väl synligt markera stödet genom texten ”Med stöd från” samt Kulturrådets logotyp. Mer information finns på Kulturrådets hemsida: [Ladda ner Kulturrådets logotyp - Kulturrådet \(kulturradet.se\)](#)

Kontaktuppgifter

Västra Götalandsregionens kulturförvaltnings funktionsbrevlåda kultur@vgregion.se

Länkar

Västra Götalandsregionens kulturstrategi och kulturplan 2024-2027: [Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027 - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)
Regionala utvecklingsstrategi för Västra Götaland (RUS): [Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland - Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)
Västra Götalandsregionens Hållbarhetsmål 2030: [VGR Hållbarhetsmål 2030 \(vgregion.se\)](#)